مَردِ سُخنوَر

پیشگُفتار

کِتابِ «مَردِ سُخنوَر» دَ بارِه فَلسَفه و حقِیقت های زِندگی اَسته. نوِشته کُنِندِه امزی کِتاب از تجربه های زِندگی خُو نقل مُونه و باربار مُوگیه که "تمامِ چِیزا بےفایده اَسته و خیز کدو از پسِ باد." اُو مُتَوَجِه فِساد، غرِیبی و جهالتِ دُنیا مُوشه و مِینگره که مردُمِ بَد بےجزا مُومَنه و مردُمِ خُوب غَدر کم تعرِیف-و-تَوصِیف مُوشه؛ امی اُو ره وادار مُونه که فِکر کُنه زِندگی بیهُوده اَسته. اُو اِعتراف مُونه که اِنسان نَمِیتَنه تمامِ چِیزا ره پَی بُبره، امزی خاطر بَلدِه شی بِهتر اَسته که از کار و زِندگی خُو لِذَت بُبره و همیشه خوش بَشه. خُلاصه، مقصدِ نوِشته کُنِنده از نقل کدونِ تجربه های زِندگی شی اِی اَسته که اِنسان نَباید زِندگی خُو ره صرفِ چِیزای بےفایده و زُودگُذر کُنه، بَلکِه هنوز که جوان اَسته و تَوانایی دَره، دَ کوشِشِ ازی بَشه که مُطابِقِ اَمر و دستُورِ خُدا بَلدِه خَیر و تَرَقی خود خُو و بَشر کار کُنه. نوِشته کُنِنده دَ آخِرِ کِتاب بطَورِ واضِح مُوگیه که

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

اِنسان باید از خُدا ترس دَشته بَشه و احکام شی ره دَ جای بَیره، چُون هیچ عملِ اِنسان از نظرِ خُدا تاشه نِییه و خُدا دَ بارِه هر عملِ اِنسان قضاوَت مُونه، چی خُوب بَشه، چی بَد.

مَردِ سُخنوَر خُلاصِه پگِ تورای خُو ره دَ آخرِ کِتاب اینی رقم بیان مُونه: پگ چِیزا از طرف خُدا اَسته و زِندگی هر کس که مُتَکی دَ خُدا نَبَشه بےفایده یَه.

فهرِستِ عِنوانها

تمامِ چِیزا بےفایده اَسته (۱:۱)

بےفایدگی حِکمت (۱۲:۱)

بےفایدگی عَیش و نشاط (۱:۲)

بےفایدگی حِکمت و جهالت (۱۲:۲)

بےفایدگی زَحمت (۱۷:۲)

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

بَلدِه هر چِیز یگ وخت وجُود دَره (۱:۳)

قضاوَت و آینده دَ خُدا تعلُق دَره (۱۶:۳)

ظُلم، رَنج و تنهایی (۱:۴)

بےفایدگی پیشرَفت و تَرَقی (۱۳:۴)

ترس-و-اِحتِرام، فروتنی و اِحتِرام (۱:۵)

بےفایدگی مال-و-دَولت (۸:۵)

حِکمت بَلدِه زِندگی (۱:۷)

اِطاعَت کدو از پادشاه (۲:۸)

راه های خُدا دُور از فهمِ اِنسان اَسته (۱۰:۸)

پگ دَ یگ عاقُبَت گِرِفتار مُوشه (۱:۹)

حِکمت از لَوڈگی کده بِهتر اَسته (۱۳:۹)

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

دَ فِکرِ آینده بُودو (۱:۱۱)

نصِیحَت بَلدِه جوانا (۹:۱۱)

تَشبیِه روزای پِیری (۱:۱۲)

آخِر مَوضوع (۹:۱۲)

تمامِ چِیزا بےفایده اَسته

۱ ① توره های مَردِ سُخنوَر، باچِه داوُود، پادشاهِ اورُشَلیم.

② مَردِ سُخنوَر مُوگیه:

"کامِلاً بےفایده اَسته! کامِلاً بےفایده اَسته!

تمامِ چِیزا بےفایده اَسته!"

③ اِنسان از تمامِ زَحمتی که دَ زیرِ آفتَو مِیکشه،

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

چی فایده حاصِل مُونه؟

۴ یگ نسل موره و دِیگه نسل میِیه،

لیکِن زمی تا اَبَد برقرار مُومنه.

۵ آفتَو بُر مُوشه و مِیشِینه

و دَ عجَله دَ امزُو جای موره که ازُونجی بُر مُوشه.

۶ باد سُون جنُوب موره

و سُون شمال دَور مُوخوره

و دَور خورده دَور خورده موره

و دَ گِرد خُو دَور خورده دَ امزُو جای اوّلی میِیه.

۷ تمامِ دریاچه ها دَ دریا مِیریزه،

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

مگم دریا پُر نَمُوشه؛

اَرے، دَ جایی که دریاچه ها جاری اَسته،

اُونا دَ امزُو جای جاری شُده موره.

⑧ پگِ چِیزا خسته کُنِنده اَسته،

دَ اندازِه که اِنسان نَمِیتَنه بَیان کنه.

نَه چِیم از دِیدو سیر مُوشه

و نَه گوش از شِنِیدو پُر مُوشه.

⑨ هر چِیزی که بُوده، باز ام اَسته

و هر چِیزی که شُده، بسم مُوشه؛

دَ زیرِ آفتَو هیچ چِیزی نَو نِیَسته.

⑩ آیا چِیزی اَسته که دَ بارِه شی گُفته شُنه،

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

"اینه، اِی نَو اَسته"؟ نَه!

اُو از گاه وجُود دَشته،

دَ زمانای پیش از مو.

⑪ یادی از پیشنه‌گو نَمُوشه

و کسای ام که دَ آینده مییه

دَ وسِیلِه نسل های که بعد ازوا مییه،

یاد نَمُوشه.

بی‌فایدگی حِکمت

⑫ ما، مَردِ سُخنوَر وختِیکه دَ اورُشَلیم دَ بَلِه اِسرائیل پادشاه بُودُم، ⑬ ما دَ دِل خُو تصمِیم گِرِفتُم که دَ بارِه تمامِ چِیزای که دَ تَی آسمو انجام دَده مُوشه قد حِکمت تحقِیق و مُطالِعه کنُم؛ اِی کارِ خسته-کُن ره خُدا نصِیبِ بَنی آدم کده

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

تا زَحمت بِکشه. ۱۴ ما تمامِ کارای ره که دَ تَی آفتَو انجام دَده مُوشه دِیدُم، پگ شی بےفایده اَسته و از پسِ باد خیز کدو.

۱۵ چِیزی کَج ره نَمِیتنی راست کنی

و چِیزی ره که مَوجُود نِیَسته نَمِیتنی حِساب کنی.

۱۶ ما دَ دِل خُو گُفتُم: "اینه، ما حِکمتِ پِرَیمو حاصِل کدیم، کَلوتَر از پگِ کسای که پیش از مه دَ بَلِه اورُشَلیم حُکمران بُوده. اَرے، دِل مه حِکمت و عِلم ره کَلو حاصِل کده." ۱۷ اوخته دَ دِل خُو تصمِیم گِرِفتُم که ام حِکمت ره بِدَنُم و ام دیونَگی و لَوڈَگی ره، لیکِن پَی بُردُم که اِی کار ام خیز کدو از پسِ باد اَسته،

۱۸ چراکه دَ حِکمتِ کَلو غَم-و-غُصّه کَلو اَسته

و کسای که عِلم خُو ره کَلو مُونه، کوٹیو خُو ره کَلو مُونه.

بےفایدگی عَیش و نشاط

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

۲ ① ما دَ دِل خُو گُفتُم: "بیه عَیش-و-نشاط ره تجربه کُو؛ مَزِه شی ره بِنگر." لیکِن دِیدُم که اِی ام بےفایده بُود. ② دَ بارِه خَنده گُفتُم: "اِی دیونَگی اَسته،" و دَ بارِه عَیش-و-نِشاط گُفتُم: "اِی چی فایده دَره؟" ③ دَ دِل خُو چورت زَدُم که خود ره قد شراب خوش نِگاه کنُم و گِرِفتارِ لَوڈگی شُنُم دَ حالِیکه دِل مه مَره سُون حِکمت هِدایت مُوکد تا بِنگرُم که بَلدِه بَنی آدم چِیزخیل خُوب اَسته تا دَ تَی آسمو دَ دَورونِ روزای زِندگی خُو انجام بِدیه.

④ ما بَلدِه خُو کارای کٹه انجام دَدُم؛ ما بَلدِه خُو خانه ها آباد کدُم و باغ های انگُور جور کدُم. ⑤ ما باغ ها و تفریحگاه ها بَلدِه خُو جور کدُم و دَزوا هر رقم دِرختای میوه شَندُم. ⑥ ما نَوُر های آو بَلدِه خُو جور کدُم تا باغی ره آو بِدیُم که دِرختا دَزُو کٹه مُوشه. ⑦ ما غُلاما و کنِیزا خرِیدُم و غُلامای دَشتُم که دَ خانِه مه زَیده شُدُد. ما امچُنان از تمامِ کسای که پیش از مه دَ اورُشَلیم حُکمران بُود، مالِ کَلو، یعنی گَله و رمِه کَلو دَشتُم. ⑧ ما نُقره و طِلّا و خَزانِه پادشایو و مَملَکَت ها ره ام بَلدِه خُو جم کدُم. ما بَیتخانای مَرد و زَن بَلدِه خُو گِرِفتُم و کنِیزای کَلو بَلدِه لِذَتِ بَنی آدم. ⑨ پس ما شخصِ بُزُرگ شُدُم و از تمامِ کسای که پیش از مه دَ اورُشَلیم حُکمران بُود، باله-تَر شُدُم. حِکمت مه ام دَزمه باقی مَند.

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

۱۰ هر چِیزی که چِیمای مه آرزو کد، ما ازوا دِریغ نَکدُم و دِل خُو ره از
هیچ رقم عَیش-و-لِذَت محرُوم نَکدُم، چُون دِل مه از تمامِ زَحمتای مه خوشی
حاصِل مُوکد و اَجرِ تمامِ زَحمتای مه امی بُود. ۱۱ اوخته دَ تمامِ کارای که
دِستای مه انجام دَده بُود و زَحمتی که بَلدِه انجام دَدون شی کشِیده بُودُم نظر
کدُم؛ دِیدُم که پگ شی بےفایده بُود و خیز کدو از پسِ باد و دَ زیرِ آفتَو دَ هیچ
کار فایده نَبُود.

بےفایدگی حِکمت و جهالت

۱۲ پس فِکر خُو ره جَم کدُم تا دَ حِکمت و دیونَگی و لَوڈگی نظر کنُم؛
چُون کسی که بعد از پادشاه دَ قُدرت مِیرَسه، چِیز کار کده مِیتَنه، غَیر امزُو
کار که پیش ازُو ام انجام شُده؟ ۱۳ اوخته دِیدُم که حِکمت از لَوڈگی کده باله
اَسته، امُو رقم که روشَنی از تریکی کده باله یَه. ۱۴ چِیمای آدمِ دانا دَ سر
شی مِثلِ چِراغ اَسته، مگم آدمِ لَوڈه دَ تریکی راه موره. باوجُودِ ازی، پَی بُردُم
که هر دُوی شی دَ یگ سرنَوِشت گِرفتار مُوشه. ۱۵ پس دَ دِل خُو گُفتُم: "ما
ام دَ سرنَوِشتِ آدمِ لَوڈه گِرِفتار مُوشُم؛ خَی چی فایده که ما اِیقَس دانا اَستُم؟"
اوخته دَ دِل خُو گُفتُم که اِی ام بےفایده یَه؛ ۱۶ چراکه هیچ یادی از آدمِ دانا یا

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

از آدمِ لَوڈه تا اَبَد باقی نَمُومَنه، بَلکِه دَ زمانای آینده پگِ چِیزا کامِلاً پُرمُشت مُوشه. آیا امِیطور نِییه که آدمِ دانا ام مُومُره، امُو رقم که آدمِ لَوڈه مُومُره؟ ۱۷ پس، ما از زِندگی بیزار شُدُم، چُون کارای که دَ تَی آفتَو انجام دَده مُوشه بَلدِه مه دَردآوَر اَسته، چُون پگ شی بےفایده اَسته و خیز کدو از پسِ باد.

بےفایدگی زَحمت

۱۸ از تمامِ زَحمتی که دَ تَی آفتَو کشِیده بُودُم بیزار شُدُم، چُون پگ شی ره باید دَ کسی ایله بِدیُم که بعد از مه میِیه. ۱۹ و کِی مِیدَنه که امُو کس دانا اَسته یا لَوڈه؟ باوجودِ ازی، اُو صاحِبِ تمامِ چِیزای مُوشه که ما دَ تَی آفتَو بَلدِه شی زَحمت کشِیدیم و بَلدِه حاصِل کدون شی از حِکمت خُو کار گِرِفتیم. اِی ام بےفایده اَسته. ۲۰ امزی خاطر فِکر مه تغِییر کد و دِل مه از تمامِ زَحمتی که دَ تَی آفتَو کشِیده بُودُم، نَومِید شُد. ۲۱ چُون یگ آدم که قد حِکمت و عِلم و لیاقت زَحمت کشِیده، باید تمامِ حاصِل زَحمت خُو ره ایله بِدیه تا نصِیبِ کسی شُنه که بَلدِه ازُو هیچ زَحمت نَکشِیده. اِی ام بےفایده اَسته و یگ بَدبَختی کٹه.
۲۲ اِنسان از تمامِ زَحمتی که مِیکشه و از غُصّه دِل خُو دَ تَی آفتَو چِیز خیل دَ دِست میره؟ ۲۳ چُون تمامِ روزای شی پُر از رَنج اَسته و کار شی غَم-و-غُصّه؛

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

حتیٰ دَ غَیتِ شاو دِل ازُو آرامی نَدره. اِی ام بےفایده اَسته.

(۲۴) بَلدِه اِنسان هیچ چِیز خُوبتَر ازی نِیَسته که بُخوره و وُچی کنه و از زَحمت خُو لِذَت بُبره. ما دِیدُم که امی ام از جانِبِ خُدا اَسته، (۲۵) چُون بِدُونِ اِرادِه ازُو کِی مِیتَنه بُخوره یا خوشی دَشته بَشه؟ (۲۶) چُون کسی که دَ نظرِ خُدا نیک معلُوم مُوشه، اُو بَلدِه شی حِکمت و عِلم و خوشی مُوبَخشه، مگم بَلدِه گُناهکار وظِیفِه جم کدو و ذَخِیره کدو ره مِیدیه، تا اُو ره بَلدِه کسی بِدیه که دَ نظرِ خُدا نیک معلُوم مُوشه. اِی ام بےفایده اَسته و خیز کدو از پسِ باد.

بَلدِه هر چِیز یگ وخت وجُود دَره

۳ (۱) دَ تَی آسمو بَلدِه هر چِیز یگ زمان وجُود دَره و بَلدِه هر مَوضوع یگ وخت:

(۲) یگ وخت بَلدِه تَوَلُد شُدو و یگ وخت بَلدِه مُردو؛

یگ وخت بَلدِه کِشت کدو و یگ وخت بَلدِه کندونِ چِیزی که کِشت شُده؛

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

۳ یگ وخت بَلدِه کُشتو و یگ وخت بَلدِه شفا دَدو؛

یگ وخت بَلدِه بیرو کدو و یگ وخت بَلدِه آباد کدو؛

۴ یگ وخت بَلدِه چخرا کدو و یگ وخت بَلدِه خَنده کدو؛

یگ وخت بَلدِه ماتَم کدو و یگ وخت بَلدِه رَقص-و-بازی؛

۵ یگ وخت بَلدِه پورته کدونِ سنگا و یگ وخت بَلدِه جَم کدونِ سنگا؛

یگ وخت بَلدِه بغل کدو و یگ وخت بَلدِه بغل نَکدو؛

۶ یگ وخت بَلدِه حاصِل کدو و یگ وخت بَلدِه از دِست دَدو؛

یگ وخت بَلدِه نِگاه کدو و یگ وخت بَلدِه پورته کدو؛

۷ یگ وخت بَلدِه پاره کدو و یگ وخت بَلدِه دوختو؛

یگ وخت بَلدِه چُپ شِشتو و یگ وخت بَلدِه توره گُفتو؛

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

⑧ یگ وخت بَلدِه مُحَبَت و یگ وخت بَلدِه نَفرَت؛

یگ وخت بَلدِه جنگ و یگ وخت بَلدِه صُلح.

⑨ کارگر از زَحمتی که مِیکشه چی فایده دَ دِست میره؟ ⑩ کاری ره که خُدا نصِیبِ بَنی آدم کده تا زَحمت بِکشه، ما دِیدیم. ⑪ اُو هر چِیز ره دَ وخت شی نُوربَند جور کده؛ امچُنان پَی بُردونِ اَبَدیَت ره دَ دِل های ازوا جای دَده، باوجُودِ ازی اُونا نَمِیتنه تمامِ کارای ره که خُدا انجام دَده، از شُروع تا آخِر پَی بُبره. ⑫ ما مِیدَنُم که بَلدِه ازوا چِیزِ خُوبتَر ازی نِیَسته که خوش بَشه و دَ دَورونِ زِندگی خُو خُوبی کُنه؛ ⑬ و ام اِی که پگِ ازوا بُخوره و وُچی کنه و از حاصِلِ تمامِ زَحمت خُو راضی بَشه، چُون اِی نِعمتِ خُدا اَسته. ⑭ ما مِیدَنُم، تمامِ چِیزای ره که خُدا انجام مِیدیه تا اَبَد باقی مُومنه، کس نَمِیتَنه دَزُو چِیزی اِضافه کنه یا ازُو چِیزی کم کنه. خُدا اُونا ره انجام مِیدیه تا بَنی آدم ازُو ترس دَشته بَشه. ⑮ چِیزی که اَسته، از گاه وجُود دَشته و چِیزی که اَمدَنی یَه، از پیش مَوجُود بُوده؛ و چِیزی که تیر شُده، خُدا اُو ره بسم میره.

قضاوَت و آیِنده دَ خُدا تعلُق دَره

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

۱۶ علاوه ازی، ما دَ زیرِ آفتَو دِیدُم، دَ امزُو جای که باید اِنصاف شُنه بےاِنصافی مُوشه و دَ امزُو جای که باید عدالت شُنه شرارَت مُوشه. ۱۷ اوخته دَ دِل خُو گُفتُم: "خُدا ام آدمِ عادِل ره قضاوَت مُونه و ام آدمِ شرِیر ره، چُون اُو بَلدِه هر مَوضوع و هر کار یگ وخت ره تعیِین کده."

۱۸ ما دَ بارِه بَنی آدم دَ دِل خُو گُفتُم: خُدا اُونا ره آزمایش مُونه تا خودِ ازوا بِدَنه که اُونا رقمِ حَیوانا اَسته. ۱۹ چراکه سرنَوِشت بَنی آدم و سرنَوِشتِ حَیوانا یگ رقم اَسته؛ امُو رقم که بَنی آدم مُومُره، امُو رقم حَیوانا ام مُومُره. نَفَس کشِیدو ام بَلدِه یگِ ازوا یگ رقم اَسته و اِنسانا از حَیوانا کده باله نِییه؛ پس تمامِ چِیزا بےفایده اَسته. ۲۰ پگ دَ یگجای مورہ؛ پگ از خاک اَسته و پس دَ خاک مورہ. ۲۱ کِی مِیدَنه که روحِ اِنسان سُون باله مورہ و روحِ حَیوان دَ تَی زمی مورہ؟ ۲۲ پس ما دِیدُم که بَلدِه اِنسان چِیزی خُوبتَر ازی نِیَسته که از کار خُو لِذَت بُبره، چراکه نصِیب شی امُو اَسته. کِی مِیتَنه اِنسان ره دُوباره بیره تا چِیزی ره که بعد ازُو رُخ مِیدیه بِنگره؟

ظُلم، زَحمت و تنهایی

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

۴ ① ما بسم توخ کدُم و تمامِ ظُلم های ره که دَ تَی آفتَو مُوشه، دِیدُم.
توخ کُو آو دِیده های مردُمِ مظلُوم ره، هیچ کس نِییه که اُونا ره تَسَلی بِدیه.
قُدرت دَ دِستِ کسای اَسته که دَ بَلِه ازوا ظُلم مُونه و هیچ کس نِییه که اُونا ره
تَسَلی بِدیه. ② اوخته ما گُفتُم، مُرده های که گاه مُرده، خوشبَختتَر از زِنده
های اَسته که تا هنوز زِنده یَه. ③ لیکِن ازی دُو کده خُوبتَر کسای اَسته که
هنوز هیچ دَ دُنیا نَمَده و اعمالِ شرِیرانه ره که دَ تَی آفتَو انجام دَده مُوشه
نَدِیده. ④ اوخته دِیدُم که تمامِ زَحمت و تمامِ کامیابی از حسادتِ یگ اِنسان
قد همسایِه شی سرچشمه مِیگِیره. اِی ام بےفایده اَسته و خیز کدو از پسِ باد.

⑤ آدمِ لَوڈه دِست بَلِه دِست مِیشِینه

و گوشتِ جان خُو ره مُوخوره.

⑥ یگ دِستِ پُر که قد آرامِش قتی بَشه

بِهتَر از دُو دِستِ پُر اَسته که قد زَحمت قتی بَشه،

و بِهتر از خیز کدو از پسِ باد.

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

۷ بسم یگ بےفایدگی دِیگه ره دَ تَی آفتَو دِیدُم: ۸ یگ کس اَسته که جایگِیره نَدره، اُو نَه باچه دَره و نَه بِرار؛ کار-و-زَحمتِ ازُو خلاصی نَدره و چِیم شی از مال-و-دَولت سیر نَمُوشه. اُو از خود خُو پُرسان نَمُونه: "ما بَلدِه کِی زَحمت مِیکشُم و خود ره از خوشی محرُوم مُونُم؟" اِی ام بےفایده اَسته و تجرُبِه سخت.

۹ از یگ کده دُو خُوبتَر اَسته، چُون اُونا از زَحمت خُو حاصِلِ خُوب دَ دِست میره. ۱۰ چُون اگه یکی ازوا بُفته، دِیگِه شی رفِیق خُو ره باله مُونه. مگم وای دَ حالِ کسی که بُفته و دِیگه کس نَبَشه که اُو ره باله کُنه. ۱۱ امچُنان اگه دُو نفر قَتی خاو کُنه اُونا گرم مُوشه، لیکِن اگه یگ نفر بَشه چِطور مِیتَنه گرم شُنه؟ ۱۲ امی رقم، اگه یَگو کس دَ بَلِه یکی ازوا زور شُنه، هر دُوی شی دَ برابرِ ازُو ایسته مُوشه. ریسپونِ سِه-لا زُود مُنٹی نَمُوشه.

بےفایدگی پیشرَفت و تَرَقی

۱۳ یگ جوانِ غرِیب که دانا بَشه، بِهتر از پادشاهِ پِیر و لَوڈه اَسته که دِیگه مشوَره ره قبُول نَمُونه. ۱۴ چُون اِمکان دَره که اُو از بَندی-خانه بُرو اَمَده

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

دَ پادشاهی بِرَسه، باوجُودِ که دَ امزُو مَملَکَت غرِیب دَ دُنیا اَمَده. ۱۵ ما دِیدُم که تمامِ زِنده های که دَ تَی آفتَو راه موره، طرفدارِ امزُو جوان مُوشه که جانِشِینِ پادشاه شُده؛ ۱۶ تعدادِ پگِ امزُو مردُم که امُو جوان دَ بَلِه ازوا حاکِم شُده، بےحِساب اَسته، لیکِن کسای که بعد ازوا میِیه، ازُو راضی نِیَسته. واقعاً که اِی ام بےفایده اَسته و خیز کدو از پسِ باد.

ترس-و-اِحتِرام، فروتنی و قِناعت

۵ ۱ وختِیکه دَ خانِه خُدا موری فِکر خُو ره سُون رفتار خُو بِگِیر، چُون نزدِیک اَمَدو بَلدِه گوش گِرِفتو بِهتر از قُربانی های اَسته که آدمای لَوڈه تقدِیم مُونه، چُون اُونا نَمِیدَنه که عمل-و-کِردارِ ازوا بَد اَسته. ۲ بَلدِه واز کدونِ دان خُو عجَله نَکُو و دِل تُو بَلدِه گُفتونِ توره دَ حُضُورِ خُدا اَبَلَک نَشُنه، چراکه خُدا دَ عالمِ باله اَسته و تُو دَ رُوی زمی؛ پس تورای تُو کم بَشه. ۳ رقمی که خاو دِیدو از چورتِ کَلو پَیدا مُوشه، امُو رقم توره های اَحمقانه از کَلوگویی دَ وجُود میِیه.

۴ وختِیکه بَلدِه خُدا نَذر مِیگِیری، دَ پُوره کدون شی دیر نَکُو، چراکه اُو

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

از آدمای لَوڈه راضی نِیَسته. پس نَذر خُو ره بِدی. ۵ بِهتر اَسته که نَذر نَگِیری، نِسبَت دَزی که نَذر بِگِیری و پُوره نَکنی. ۶ نَیل که دان تُو، تُو ره سُون گُناه بُبره و دَ پیشِ خِدمتگارِ خُدا نَگی که "سهواً نَذر گِرِفتُم." چرا خُدا بخاطرِ تورِه تُو قار شُنه و تمامِ حاصِلِ دِستای تُو ره از بَین بُبره؟ ۷ خاو دِیدونِ کَلو و کَلوگویی بےفایده اَسته، بَلکِه تُو از خُدا ترس دَشته بَش.

بےفایدگی مال-و-دَولت

۸ اگه دَ یگ ولایت مِینگری که دَ بَلِه غرِیبا ظُلم مُوشه و اِنصاف و عدالت پایمال مُوشه، دَزی باره حَیرو نَشُو؛ چُون بِلند-رُتبه دَ زیرِ نظرِ بِلند-رُتبه-تَر اَسته و دَ بَلِه ازوا بِلند-رُتبه-تَرها مُقرَر اَسته. ۹ فایدِه زمی بَلدِه پگ مِیرَسه، حتیٰ پادشاه ام از حاصِل شی خِدمت مُوشه. ۱۰ کسی که پَیسه ره دوست دَره، از پَیسه سیر نَمُوشه و کسی که مال-و-دَولت ره دوست دَره، از عایِد خُو. اِی ام بےفایده اَسته.

۱۱ وختِیکه دارایی کَلو شُنه، خورِنده های شی ام کَلو مُوشه. پس بَلدِه صاحِب شی چی فایده مِیرَسه سِوای که امُو دارایی ره قد چِیمای خُو بِنگره؟

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

۱۲ خاوِ آدمِ کارگر شِیرِین اَسته، چی کم بُخوره، چی کَلو؛ لیکِن ثُروَتِ
پِرَیمونِ آدمِ دَولتمَند، باعِث مُوشه که اُو خاو نَروه.

۱۳ یگ بَدبَختی سخت ره دَ تَی آفتَو دِیدُم: مال-و-دَولتی که صاحِب شی
بَلدِه ضَرَر خُو جَم کدُد. ۱۴ امُو مال-و-دَولت دَ وسِیلِه یگ حادثِه بَد ضایع شُد
و غَیتِیکه بَلدِه ازُو یگ باچه دَ دُنیا اَمَد، چِیزی دَ دِست خُو نَدَشت که بَلدِه ازُو
میراث بُمنه. ۱۵ امُو رقم که اِنسان از کَورِه آبِه خُو لُچ دَ دُنیا میبه، امُو رقم
لُچ پس موره، رقمی که اَمدُد؛ اُو از زَحمت خُو هیچ چِیز گِرِفته نَمِیتَنه تا دَ
دِست خُو بُبره. ۱۶ اِی واقِعاً بَدبَختی سخت اَسته: امُو رقم که اِنسان میبه،
امُو رقم پس موره؛ اُو چی فایده حاصِل مُونه که عَبَث زَحمت مِیکشه؟ ۱۷
اَرے، اُو دَ تمامِ روزای عُمر خُو دَ تِریکی مُوخوره و دَ سردرگُمی کَلو و ناجوری
و اَوقات تَلخی زِندگی مُوکُنه.

۱۸ اینه، چِیزی خُوب و مُناسِب که ما دِیدُم اینی یَه: اِنسان بُخوره و وُچی
کنه و دَ دَورونِ روزای زِندگی که خُدا بَلدِه شی بخشِیده، از تمامِ زَحمتی که دَ
تَی آفتَو مِیکشه لِذَت بُبره؛ چُون نصِیب شی امی اَسته. ۱۹ امچُنان وختِیکه
خُدا بَلدِه یَگو کس مال و دَولت مِیدیه و اُو ره میله که ازوا لذَت بُبره و نصِیب
خُو ره بِگِیره و از زَحمت خُو راضی بَشه، اِی نِعمتِ خُدا اَسته. ۲۰ چُون امی

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

رقم آدم دَ فِکرِ روزای زِندگی خُو غَرق نِییه، چراکه خُدا اُو ره دَ خوشی دِلِ ازُو مشغُول مُونه.

۶ ① یگ مُصِیبتِ دِیگه ره دَ تَی آفتَو دِیدُم که دَ بَلِه مردُم کَلو گِرَنگی مُوکُنه: ② خُدا بَلدِه یَگو کس مال و دَولت و عِزَت مِیدیه، دَ اندازِه که هیچ آرزوی دِل شی باقی نَمُومَنه، ولے خُدا بَلدِه ازُو تَوانایی نَمِیدیه که ازوا لِذَت بُبره، بَلکِه یگ نفرِ بیگَنه ازوا لِذَت مُوبره. اِی ام بےفایده اَسته و بَدبَختی سخت.

③ اگه یَگو کس صد باچه دَشته بَشه و سال های کَلو زِندگی کنه، بطَوری که روزای عُمر شی کَلو بَشه، مگم اُو از خُوبی های زِندگی لِذَت نَبره و جِنازِه شی آبرُومَندانه دَفن نَشُنه، ما مُوگیُم که باچِه سُرچی شُده ازُو کده بِهتر اَسته، ④ چراکه باچِه سُرچی شُده بےفایده میبه و دَ تریکی مورِه و نام شی دَ تریکی گُل مُوشه؛ ⑤ ولے باوجُودِ که اُو آفتَو ره نَدِیده و چِیزی ره نَدنِسته، امزُو نفر کده کَلوتَر آرامِش دَره. ⑥ حتیٰ اگه امُو نفر دُو دفعه، هر دفعه هزار سال زِندگی کنه، اُو هیچ خُوبی ره نَمِینگره. آیا پگ دَ یگ جای نَمورِه؟

⑦ تمامِ زَحمتِ اِنسان بخاطرِ دان شی اَسته، ولے نَفس شی هرگِز سیر

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

نَمُوشه. ۸ آدمِ دانا نِسبَت دَ آدمِ لَوڈه چی زیادی دَره؟ و آدمِ غرِیب که مِیدَنه
چِطور قد دِیگرو رفتار کنه، چی فایده حاصِل مُونه؟ ۹ چِیزی که دَ پیشِ
چِیمای تُو حاضِر اَسته بِهتَر از خاهِشاتِ نَفس تُو یَه. اِی خاهِشات ام بےفایده
اَسته و خیز کدو از پسِ باد.

۱۰ هر چِیزی که وجُود دَره از گاه نام شی شَنده شُده و اِی که اِنسان چی
اَسته، ام فامِیده شُده؛ اُو قد کسی که ازُو کده قَوی‌تَر اَسته جَر-و-بَحث کده
نَمِیتَنه. ۱۱ هر چِیقَس که توره کَلو شُنه، امُوقَس بےفایدگی شی کَلو مُوشه،
پس اِنسان ازُو چی فایده دَ دِست میره؟ ۱۲ چُون کِی مِیدَنه که بَلدِه اِنسان دَ
دَورونِ روزای زِندگی بےفایدِه شی که مِثلِ سایه تیر مُوشه، چِیزخیل خُوب
اَسته؟ کِی مِیتَنه دَ اِنسان بُگیه که بعد از مُردونِ ازُو دَ تَی آفتَو چِیز خیل رُخ
مِیدیه؟

حِکمت بَلدِه زِندگی

۷

۱ نامِ نیک بِهتر از عَطرِ قِیمَتبای اَسته

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

و روزِ مُردو بِهتر از روزِ تَوَلُد.

② رفتو دَ خانِه که ماتَم اَسته

بِهتر از رفتو دَ خانِه اَسته که عَیش-و-نوشه،

چراکه عاقُبَتِ هر اِنسان مَرگ اَسته

و اِی ره زِنده ها باید دَ دِل خُو دَشته بَشه.

③ غَم-و-غُصّه از خَنده کده بِهتر اَسته،

چراکه غَمِ چِهره باعِثِ اِصلاحِ دِل مُوشه.

④ دِلِ آدمای دانا، اُونا ره سُون ماتَم خانه مُوبره

و دِلِ آدمای لَوڈه، اُونا ره سُون خانِه که جشنه.

⑤ بِهتر اَسته که سرزِنشِ آدمای دانا ره بِشنَوی

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

نِسبَت دَزی که دَ بَیتخانی آدمای لَوڈه گوش بِدی؛

⑥ چُون خَندِه آدمای لَوڈه مِثلِ صَدای تَرق-پَرقِ خار دَ تَی دیگ اَسته؛

اِی ام بےفایده اَسته.

⑦ واقعاً که ظُلم، آدمِ دانا ره لَوڈه جور مُونه

و رِشوَت، دِل ره فاسِد مُوکُنه.

⑧ آخِرِ یگ چِیز از شُروعِ شی کده بِهتر اَسته

و دِلِ باصَبر از دِلِ مغرُور کده خُوبتَر.

⑨ دَ دِل خُو زُود قار نَشُو،

چراکه خَشم-و-قار دَ سِینِه آدمای لَوڈه جای مِیگِیره.

⑩ نَگی که: "چرا روزای سابِق امزی روزا کده خُوبتَر بُود؟"

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

چُون امی رقم سوال از رُوی حِکمت نِیَسته.

⑪ حِکمت رقمِ میراث اَلّی خُوب اَسته

و یگ فایده بَلدِه کسای که آفتَو ره مِینگره؛

⑫ چُون حِکمت یگ پناهگاه اَسته،

امُو رقم که پَیسه یگ پناهگاه اَسته،

مگم فایدِه عِلم دَزی اَسته

که حِکمت بَلدِه صاحِب خُو زِندگی مُوبَخشه.

⑬ کارِ خُدا ره توخ کُو:

چِیزی ره که اُو کَج جور کده، کِی مِیتَنه راست کنه؟

⑭ دَ روزای خُوب خوشحال بَشِید

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

و دَ روزای سخت اینی دَ فِکر شُمو بَشه:

خُدا ام روزای خُوب ره جور کده و ام روزای سخت ره

تا اِنسان فامِیده نَتنه که دَ آینده چی رُخ مِیدیه.

۱۵ دَ روزای زِندگی بےفایدِه خُو هر چِیز ره دِیدُم: آدمِ عادِل باوجُودِ عدالت
خُو مُومُره و آدمِ شرِیر باوجُودِ شرارَت خُو عُمرِ دِراز مُونه. ۱۶ پس، نَه از حد
کَلو عادِل بَش و نَه از حد کَلو خود ره حکِیم بِدَن، نَشُنه که خود ره نابُود کُنی.
۱۷ امچُنان از حد کَلو شرِیر نَبَش و لَوڈه نَشُو، نَشُنه که پیش از اَجل خُو
بُمُری. ۱۸ بِهتر اَسته که امی نصِیحَت ره محکم بِگِیری و از نصِیحَتِ دِیگه
دِست-بَردار نَشُنی، چُون هر کسی که از خُدا ترس دَشته بَشه، از هر دُو
نصِیحَت پَیرَوی مُونه.

۱۹ حِکمت، آدمِ دانا ره از دَه حاکِم که دَ یگ شار بَشه، قَوی‌تَر جور مُونه.

۲۰ یقِیناً که دَ رُوی زمی اُوطور آدمِ عادِل نِییه که تنها نیکی کنه و از شی
هیچ گُناه سر نَزَنه.

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

(۲۱) دَ تمامِ تورای که مردُم مُوگیه فِکر خُو ره نَگِیر، نَشُنه که تورِه غُلام خُو ره بِشنَوی که تُو ره نالَت مُونه؛ (۲۲) چُون دَ دِل خُو مِیدَنی که خود تُو ام چندِین دفعه دِیگرو ره نالَت کدے.

(۲۳) ما تمامِ امزی چِیزا ره قد حِکمت آزمایش کدُم و گُفتُم: "ما حکِیم مُوشُم،" مگم از مه دُور بُود. (۲۴) رازِ هر چِیزی که رُخ مِیدیه، دُور از فهم و کَلو غَوُج اَسته؛ کِی مِیتَنه که اُو ره پَی بُبره؟ (۲۵) پس فِکر خُو ره دَ کار اَندختُم تا بِدَنُم، تحقِیق کنُم، حِکمت ره طلب کنُم و دلِیلِ وجُودِ چِیزا ره بُفامُم و تا بِدَنُم که شرارَت لَوڈگی اَسته و حَماقَت دیونَگی. (۲۶) ما پَی بُردُم که از مَرگ کده تلختَر خاتُونی اَسته که خود شی تَلَک اَسته و دِل شی دام-و-جال و دِستای شی زَولانه؛ کسی که نظرِ لُطفِ خُدا دَ بَلِه شی بَشه، از چنگ ازُو خاتُو دُوتا مُونه، مگم آدمِ گُناهکار دَ چنگِ ازُو گِرِفتارِ مُوشه.

(۲۷) مردِ سُخنوَر مُوگیه: "اینه، ما اینی ره پَیدا کدُم: وختِیکه یگ چِیز ره قد دِیگه چِیز مُقایسه کدُم تا یگ نتِیجه دَ دِست بیرُم (۲۸) که فِکر مه هنوز ام دَ جُستُجوی شی اَسته ولے ما پَیدا نَکدیم، ما دَ مینکلِ هزار نفر یگ مرد پَیدا کدُم که دَ طلبِ حِکمت بُوده ولے دَ مینکلِ تمامِ امزیا یگ خاتُو پَیدا نَکدُم. (۲۹) ما فقط امی ره پَی بُردُم که خُدا اِنسان ره راست-و-ساده خَلق کد، مگم اُونا

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

بَلدِه خُو راه های پیچِیده-و-مُشکِل اِنتِخاب کد.“

۸ ① کِی رقمِ آدمِ دانا اَسته

و کِی تفسِیرِ هر چِیز ره مِیدَنه؟

حِکمت چِهرِه اِنسان ره روشو مُونه

و دُرشتی چِهرِه شی ره تبدِیل مُوکُنه.

اِطاعَت کدو از پادشاه

② ما مُوگیُم که حُکمِ پادشاه ره دَ جای بَیر، چراکه تُو دَ حُضُورِ خُدا قَسم خوردی. ③ عجَله نَکُو که از حُضُورِ ازُو بوری؛ دَ مقصدِ بَد دَ برابر شی ایسته نَشُو، چُون اُو هر چِیزی که بِخایه انجام مِیدیه. ④ تورِه پادشاه پُرقُدرت اَسته و کِی مِیتَنه دَزُو بُگیه، “چی مُونی؟” ⑤ هر کسی که حُکمِ ازُو ره دَ جای بیره، رُوی بَدی ره نَمِینگره و دِلِ آدمِ دانا وخت و رفتارِ مُناسِب ره مِیدَنه، ⑥ چُون بَلدِه هر چِیز وخت و رفتارِ مُناسِب وجُود دَره، حتیٰ اگه سختی-و-

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

مُشکِلاتِ اِنسان دَ بَلِه شی گِرَنگی کُنه. ۷ دَ حقِیقت اِنسان نَمِیدَنه که چی رُخ مِیدیه و چی رقم رُخ مِیدیه، چُون کِی مِیتَنه دَزُو بُگیه؟ ۸ هیچ کس دَ بَلِه روح قُدرت نَدره تا روح ره نِگاه کُنه و نَه ام دَ بَلِه روزِ مَرگ تَسَلُط دَره که مانِع شُنه؛ امُو رقم که دَ غَیتِ جنگ رُخصَتی نِیَسته، امُو رقم شرارَت ام صاحِب خُو ره ایله نَمُونه. ۹ ما پگِ امزی چِیزا ره دَ غَیتی دِیدُم که فِکر خُو ره دَ تمامِ چِیزای که دَ تَی آفتَو انجام دَده مُوشه مشغُول کدُم؛ ما دِیدُم که بعضی وختا اِنسان دَ بَلِه اِنسان حُکمرانی مُونه تا دَزُو ضَرَر بِرسَنه.

راه های خُدا دُور از فهمِ اِنسان اَسته

۱۰ امچُنان ما دِیدُم که آدمای شرِیر مُحترمانه دَفن شُد؛ اُونا حتیٰ دَ جای مُقَدَّس رفت و اَمَد مُوکد و دَ امزُو شار که کارای بَد ره انجام مِیدَد، تعرِیف-و-تَوصِیف مُوشُد. اِی ام بےفایده اَسته. ۱۱ ازی که بَلدِه عملِ بَد حُکمِ جَزا فَوراً دَده نَمُوشه، دِلِ بَنی آدم یکسَره بَلدِه بَدی-و-شرارَت تصمِیم مِیگِیره. ۱۲ اگرچِه اِمکان دَره که یگ گُناهکار صد دفعه شرارَت کنه و بازَم عُمرِ دِراز دَشته بَشه، باوجُودِ ازی ما مِیدَنُم که خُوبی نصِیبِ کسای مُوشه که از خُدا مِیتَرسه، چُون اُونا دَ حُضُورِ ازُو قد ترس میبه، ۱۳ لیکِن آدمِ شرِیر رُوی خُوبی ره نَمِینگره و

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

عُمرِ دِراز نَمِیدَشته بَشه، بَلکِه مِثلِ سایه تیر مُوشه، چراکه اُو دَ حُضُورِ خُدا قد ترس نَمییه.

۱۴ یگ چِیزِ بےفایدِه دِیگه ام اَسته که دَ رُوی زمی انجام دَده مُوشه: قد آدمای عادِل رقمی رفتار مُوشه که اُونا مُرتکِبِ عملِ آدمای شرِیر شُده بَشه و قد آدمای شرِیر رقمی رفتار مُوشه که اُونا عملِ آدمای عادِل ره انجام دَده بَشه. ما گُفتُم که اِی ام بےفایده اَسته. ۱۵ پس ما لِذَت بُردو ره تعرِیف-و-تَوصِیف کدُم، چُون دَ تَی آفتَو بَلدِه اِنسان چِیزی خُوبتَر ازی وجُود نَدره که بُخوره و وُچی کنه و خوش بَشه و امی چِیزا دَ تمامِ روزای زِندگی که خُدا دَ تَی آفتَو بَلدِه ازُو مِیدیه دَ دَورونِ زَحمت شی قد ازُو باقی مُومنه.

۱۶ ما فِکر خُو ره دَ کار اَندختُم و شاو و روز خاو ره دَ چِیمای خُو راه نَدَدُم تا حِکمت ره بِدَنُم و کاری ره که دَ رُوی زمی انجام دَده مُوشه بِنگرُم، ۱۷ اوخته تمامِ کارِ خُدا ره دِیدُم و فامِیدُم که هیچ کس نَمِیتَنه کارای ره که دَ تَی آفتَو انجام دَده مُوشه، پَی بُبره. هر چِیقس که اِنسان زَحمت کشِیده دَزی باره تحقِیق کُنه، اُو ره پَی بُرده نَمِیتنه. اگرچِه آدمای دانا اِدعا مُونه که مِیدَنه، لیکِن اُو ره پَی بُرده نَمِیتنه.

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

پگ دَ یگ عاقُبَت گِرِفتار مُوشه

۹ ① پس تمامِ امزی توره ها ره دَ دِل خُو قرار دَدُم و دَ بارِه پگ شی تحقِیق کده دَزی نتِیجه رسِیدُم که آدمای عادِل و دانا و اعمالِ ازوا دَ دِستِ خُدا اَسته. اِنسان نَمِیدَنه که چِیزخیل دَ اِنتِظار شی اَسته، مُحَبَت یا نفرَت. ② تمامِ چِیزا دَ بَلِه پگ یگرقم میبه، دَ بَلِه عادِل و شرِیر، دَ بَلِه خُوب و بَد، دَ بَلِه پاک و ناپاک، دَ بَلِه کسای که قُربانی مُونه و دَ بَلِه کسای که قُربانی نَمُونه. عاقُبَتِ آدمای خُوب و گُناهکار یگرقم اَسته، امچُنان عاقُبَتِ کسای که قَسم مُوخوره و کسای که از قَسم خوردو مِیتَرسه. ③ دَ مینکلِ تمامِ کارای که دَ تَی آفتَو انجام دَده مُوشه، اِی از پگ کده بَدتَر اَسته که عَینِ واقِعه دَ بَلِه پگ میبه. علاوه ازی، دِلِ بَنی آدم پُر از شرارَت اَسته و تا وختِیکه زِنده یَه دیونَگی دَ دِلِ ازوا وجُود دَره و بعد ازُو قد مُرده ها یگجای مُوشه. ④ لیکِن کسی که قد زِنده ها یگجای اَسته، بَلدِه ازُو اُمِید وجُود دَره، چُون سَگِ زِنده بِهتر از شیرِ مُرده اَسته. ⑤ زِنده ها مِیدَنه که اُونا یگ روز مُومُره، لیکِن مُردا هیچ چِیز ره نَمِیدَنه، اُونا دِیگه اَجر نصِیب نَمُوشه، چُون حتیٰ یادِ ازوا ام پُرمُشت مُوشه. ⑥ ام مُحَبَت و نفرتِ ازوا و ام حسادت ازوا گاه از بَین رفته و دِیگه هرگِز دَ تمامِ چِیزای که دَ تَی آفتَو رُخ مِیدیه، شرِیک نَمُوشه.

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

(۷) پس، بورُو نان خُو ره دَ خوشی بُخور و شرابِ انگُور خُو ره قد دِلِ خوش وُچی کُو، چُون خُدا از گاه کاری ره که تُو انجام مِیدی تاییِد کده. (۸) همیشه کالای تُو سفید بَشه و سر خُو ره بےروغونِ خوشبُوی نَیل. (۹) زِندگی خُو ره قد خاتُونی که دوست دَری دَ دَورونِ تمامِ روزای زِندگی بےفایدِه خُو که خُدا دَ تَی آفتَو بَلدِه تُو دَده دَ خوشی تیر کُو، چراکه از تمامِ روزای بےفایدِه زِندگی و از زَحمتی که دَ تَی آفتَو مِیکشی، اینَمی نصِیب تُو اَسته. (۱۰) هر کار که دَ دِست تُو میِیه، اُو ره قد تمامِ تَوانایی خُو انجام بِدی، چُون دَ عالمِ مُردا که تُو دَ اُونجی موری، نَه کار اَسته، نَه فِکر کدو، نَه عِلم و نَه حِکمت.

(۱۱) یگ چِیزی دِیگه ره دَ تَی آفتَو دِیدُم: برِندِه مُسابِقه همیشه آدمای تیزرَو نِیَسته و نَه ام پیروزِ جنگ آدمای قَوی، صاحِبِ نان آدمای دانا، صاحِبِ مال-و-دَولت آدمای هُوشیار و صاحِبِ اِحتِرام آدمای عالِم، چُون وخت و بَخت همیشه یار نِیَسته. (۱۲) علاوه ازی، اِنسان نَمِیدَنه که وخت شی چی غَیت پُوره مُوشه. امُو رقم که ماهیا دَ تورِ بےرَحم گِرِفتار مُوشه و مُرغَکو دَ دام بَند مُومَنه، امُو رقم بَنی آدم ام دَ وختِ مُصِیبت که بےبلغه دَ بَلِه شی میِیه دَ دام گِرِفتار مُوشه.

حِکمت از لَوڈگی کده بِهتر اَسته

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

۱۳ ما اینی نَمُونِه حِکمت ره ام دَ تَی آفتَو دِیدُم و دَ نظر مه بُزُرگ معلُوم
شُد: ۱۴ یگ شارِ ریزه بُود و دَ مَنِه شی مردُمِ کم زِندگی مُوکد. یگ پادشاهِ
قُدرتمَند دَ بَلِه امزُو شار اَمَد و اُو ره محاصِره کده دَ مُقابِل شی سَنگر های کٹه
آباد کد. ۱۵ دَ مَنِه امزُو شار یگ آدمِ غرِیب زِندگی مُوکد که دانا بُود و اُو
شار ره دَ وسِیلِه حِکمت خُو نِجات دَد؛ مگم هیچ کس امُو آدمِ غرِیب ره یاد
نَکد. ۱۶ اوخته ما گُفتُم که حِکمت از زور کده بِهتر اَسته؛ با وجُودِ ازی،
حِکمتِ آدمِ غرِیب خار-و-حقِیر حِساب مُوشه و تورای شی شِنِیده نَمُوشه.

۱۷ تورای آدمای دانا که دَ آرامی گُفته مُوشه، کَلوتَر شِنِیده مُوشه،

نِسبَت دَ چِیغِ یگ حُکمران که دَ مینکلِ لَوڈه ها اَسته.

۱۸ حِکمت از سَلاحِ جنگی کده بِهتر اَسته،

مگم لَوڈگی یگ خطاکار خُوبی های کَلو ره نابُود مُوکُنه.

۱۰ ۱ امُو رقم که پاشه های مُرده مَوادِ عَطرساز ره بَدبُوی مُونه،

امُو رقم یگ لَوڈگی ریزه مِیتَنه حِکمت و عِزَت ره بےاَرزِش

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

کنه.

۲ دِلِ آدمِ دانا اُو ره سُون راهِ راست مُوبره،

لیکِن دِلِ آدمِ لَوڈه اُو ره سُون راهِ کَج.

۳ آدمِ لَوڈه حتیٰ دَ غَیتِ راه رفتو بےعقلی مُونه

و بَلدِه پگ نِشو مِیدیه که اُو لَوڈه اَسته.

۴ اگه حُکمران دَ بَلِه تُو قار شُد،

وظِیفِه خُو ره ایله نَکُو،

چراکه مُلایمت رَنجِش های کټه ره برطرف مُونه.

۵ یگ بَدی ره دَ تَی آفتَو دِیدُم، یگ خطا ره که از حُکمران سر مِیزَنه:
۶ آدمای لَوڈه دَ مقام های باله مُقرَر مُوشه و آدمای بااَرزِش دَ جای های تاه.
۷ ما غُلاما ره دِیدُم که دَ بَلِه اَسپ سوار اَسته و کټهکَلونا مِثلِ غُلاما دَ رُوی زمی پیده موره.

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

⑧ هر کسی که چاه می‌کَنه خود شی دَ مَنِه ازُو موفته

و هر کسی که دیوال ره شِکاف مُونه، اُو ره مار مِیگَزه.

⑨ هر کسی که سنگ می‌کَنه، اِمکان دَره دَ وسِیلِه سنگ اَوگار شُنه

و هر کسی که چیو مَیده مُونه، جان شی دَ وسِیلِه امزُو کار دَ خطر اَسته.

⑩ اگه تَوَر کُند بَشه

و دَم شی تیز نَشُده بَشه،

زورِ کَلو کار دَره،

لیکِن حِکمت باعِثِ کامیابی مُوشه.

⑪ اگه مار پیش از اُوده شُدو یَگو کس ره بِگزه،

اُودِه مارگِیر چی فایده دَره؟

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

۱۲ توره های دانِ آدمِ دانا اُو ره مُحترم جور مُونه،

مگم لَبای آدمِ لَوڈه که شور مُوخوره، اُو ره تَباه مُونه.

۱۳ شُروعِ توره های دان شی لَوڈگی اَسته

و آخِرِ گبای شی دیونَگی خالِص؛

۱۴ باز ام آدمِ لَوڈه توره های خُو ره کَلو مُونه و دَم نَمِیگِیره.

اِنسان نَمِیدَنه که دَ آینده چی واقِع مُوشه،

و کِی مِیتَنه اُو ره دَ بارِه چِیزی که بعد ازُو رُخ مِیدیه، باخبر کُنه؟

۱۵ زَحمتِ آدمای لَوڈه اُونا ره از پای مِیندَزه،

دَ اندازِه که اُونا راهِ شار ره پَیدا نَمِیتنه.

۱۶ وای دَ حال تُو اَی سرزمِینی که پادشاهِ تُو مِثلِ بچکِیچه اَسته

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

و کټه-کَلونای تُو دَ غَیتِ صُبح عَیش-و-نوش مُونه.

⑰ نیک دَ بَخت تُو اَی سرزمِینی که پادشاهِ تُو آدمِ عالِیشان اَسته

و کټه-کَلونای تُو دَ وختِ مُناسِب مُوخوره-و-وُچی مُونه،

بَلدِه قُوَت گِرِفتو، نَه بَلدِه نشه کدو.

⑱ از ټمبلی، بامِ خانه خراب مُوشه

و از سُستی دِستا، خانه چَقَک مُوکُنه.

⑲ مِهمانی بَلدِه خَنده-و-خوشی برگُزار مُوشه

و شرابِ انگُور زِندگی ره خوشحال مُونه،

لیکِن پَیسه مُهَیا کُنِندِه پگِ چِیزا اَسته.

⑳ پادشاه ره حتیٰ دَ فِکر خُو ام نالَت نَکُو،

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

و نَه ام آدمِ دَولتمَند ره دَ اُتاقِ خاو خُو،

چُون اِمکان دَره که مُرغِ هَوا توره های تُو ره بُبره

یا یَگو مَوجُودِ بالدار مَوضوع ره دَزوا بُگیه.

دَ فِکرِ آینده بُودو

۱۱ ① نان خُو ره دَ رُوی آو پورته کُو،

چُون بعد از روزای کَلو بَلدِه تُو پس دَده مُوشه.

② دارایی خُو ره بَلدِه هفت، بَلکِه هشت نفر بِدی،

چُون تُو نَمُوفامی که چی بَلا-و-مُصِیبت دَ بَلِه زمی میِیه.

③ وختِیکه آوُرها پُر آو مُوشه،

دَ بَلِه زمی بارِش مُوبارَنه.

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

دِرخت چی طرفِ جنُوب چَپه شُنه، چی طرفِ شمال،

دَ امُونجی که چَپه شُده، باقی مُومنه.

۴ هر کسی که سُون حَرکتِ باد توخ مُونه، اُو کِشت نَمِیتَنه،

و هر کسی که سُون آوُرها توخ مُوکُنه، اُو حاصِل دِرَو نَمِیتَنه.

۵ امُو رقم که تُو نَمِیدَنی باد از کُدَم طرف میِیه

و استُغونای نِلغه دَ کَورِه خاتُونِ شِکامتُو چی رقم بسته مُوشه،

امُو رقم کارِ خُدا ره که خالِقِ تمامِ چِیزا اَسته، ام نَمِیدَنی.

۶ دَ غَیتِ صُبح تُخم خُو ره کِشت کُو

و دَ وختِ شاو نَیل که دِست تُو بیکار بَشه؛

چُون تُو نَمِیدَنی که کُدَم شی فایده-مَند اَسته،

اِی یا اُو و یا ام هر دُوی شی مساویانه خُوب اَسته.

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

⑦ واقِعاً روشَنی شِیرِین اَسته

و دِیدونِ آفتَو بَلدِه چِیما لِذَتبَخش.

⑧ حتیٰ اگه اِنسان سال های کَلو زِندگی کُنه

خُوبه که دَ پگِ امزُو سال ها خوشحال بَشه،

ولے باید دَ یاد خُو دَشته بَشه

که روزای تِریکی کَلو یَه.

پس هر چِیزی که دَ آینده رُخ مِیدیه، بےفایده اَسته.

نصِیحَت بَلدِه جوانا

⑨ اَی جوان، دَ روزای نَوجوانی خُو خوشحال بَش و بیل که دِل تُو دَ روزای جوانی تُو، تُو ره خوش کنه. دَ مَیلِ دِل خُو و دَ مُطابِقِ چِیزای که چِیمای تُو مِینگره رفتار کُو، مگم باخبر بَش که بخاطرِ پگِ امزی کارا خُدا تُو ره

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

قضاوَت مُونه.

۱۰ پس غَم-و-غُصّه ره از دِل خُو بِکَش و دَرد ره از جِسم خُو دُور کُو، چُون
نَوجوانی و قُوَتِ جوانی زُودگُذر اَسته.

تَشبیِه روزای پِیری

۱۲

۱ آست کُنِندِه خُو ره دَ روزای جوانی خُو دَ یاد بَیر،

پیش ازی که روزای مُشکِلات بِرَسه و سال های بییه که تُو
بُگی:

"امیا بَلدِه مه خوش-آیند نِییه؛"

۲ پیش ازی که آفتَو و روشَنی

و ماهتَو و سِتاره ها بَلدِه تُو ترِیک شُنه

و آوُرهای پِیری بعد از بارِشِ جوانی بییه.

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

۳ اُو ره دَ یاد بَیر پیش از روزی که پَیره-دارای خانِه تُو دَ لَرزه بییه

و آدمای قَوی خانِه تُو خَم بُخوره

و خاتُونوی تُو که دِستاس مُونه بخاطرِ کم بُودو از کار بُمنه

و امُو دُو که از کِلکِینای خانِه تُو توخ مُونه، خِیره بِنگره

۴ و درگه های خانِه تُو دَ کوچِه زِندگی بسته شُنه

و آوازِ آسیا پَخچ شُنه

و تُو که از آوازِ مُرغَکو بیدار مُوشی

آوازِ پگِ بَیتخانا بَلدِه تُو بےتاثِیر شُنه؛

۵ اُو ره دَ یاد بَیر، پیش ازی که از جای های بِلند ترس بُخوری

و دَ راه ترس خورده بوری،

و رقمی که درختِ بادام شِگوفه مُونه، مُوی تُو سفید شُنه؛

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

و رقمِ مَلَخِ زخمی خود ره کَش کُنی

و خاهِشاتِ نفس تُو بَند شُنه.

عاقُبَت، هر اِنسان دَ خانِه اَبَدی خُو موره

و کسای که ماتَم مُونه دَ کوچه ها بُر مُوشه.

⑥ اَرے، آست کُنِندِه خُو ره دَ یاد بَیر

پیش ازی که ریسپونِ نُقره-یی مُنٹی شُنه

و کاسِه طِلّایی مَیده شُنه

و کُوزه دَ بَغلِ چِشمه ٹوٹه-و-پرچه شُنه

و چرخِ سرِ چاه کَنده شُنه

⑦ و جِسمِ خاکی پس دَ زمی بوره که از شی اَمدُد

و روح دَ پیشِ خُدا که اُو ره بخشِیدُد پس بوره.

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

(۸) مردِ سُخنوَر مُوگیه:

"کامِلاً بےفایده اَسته! تمامِ چِیزا بےفایده اَسته!"

آخِرِ مَوضوع

(۹) علاوِه ازی که مَردِ سُخنوَر دانا بُود، اُو بَلدِه مردُم عِلم یاد دَد، خُوب فِکر و تحقِیق کد و مثل های کَلو نوِشته کد. (۱۰) مَردِ سُخنوَر جُستُجو کد تا تورای پسَندِیده پَیدا کنه و اُو تورای حقِیقت ره واضِح نوِشته کد.

(۱۱) تورِه آدمای دانا رقمِ سوٹه چیوِ چوپو اَلّی اَسته و مَجمُوعِ تورای ازوا مِثلِ میخای محکم که دَ وسِیلِه یگ چوپو کُفته شُده بَشه.

(۱۲) علاوه ازیا، اَی باچِه مه، باخبر بَش: نوِشته کدونِ کِتاب ها خلاصی نَدره و خاندونِ کَلو باعِثِ مَنده شُدونِ جِسم مُوشه.

(۱۳) پس بِیید خُلاصِه تمامِ چِیزای ره که گُفته شُد بِشنَوی: از خُدا بِتَرس و احکام شی ره دَ جای بَیر، چراکه تمامِ وظِیفِه اِنسان اینَمی اَسته. (۱۴) چُون خُدا

Copyrighted material from afghanbibles.org. Not for reprint/publishing purposes.

دَ بارِه هر عملِ اِنسان قضاوَت مُونه، حتیٰ دَ بارِه تمامِ عمل های تاشِه ازُو، چی خُوب بَشه، چی بَد.

سوال دارید؟ +1 807.700.6090
afghanbibles.org © آزرگي